

PRADŽIA

Pasaulio pabaiga prasideda taip: dangus trykšta spalvomis, ausys plyšta nuo garsų, dūžta stiklas ir sproginėja petardos. Žingsniuojau aikštės pakraščiu stengdamasi neužminti ant šukių, laviruojau tarp šokančių, trypsinčių, klykaujančių žmonių, kažkoks mulkis man į ausį sustunga: „Su Naujaisiais!“ Iš alkio maudžia pilvą ir skauda kelį, nubrozdintą ropščiantis pro langelį iš pusrūsio. Jei liksime gyvi, vieną dieną, po kokių dvidešimties metų, viskas galbūt pasirodys juokinga. Bet dabar visai neima juokas.

Kalčiausias čia Kurmis. Kai jis pirmąsyk pasirodė mūsų namuose, net brolis Ažuolas – smulkus niekšelis, pamišęs dėl technomuzikos, – neteko žado. Kurmis buvo aukštas, liesas, plikas ir treninguotas. O dar toji tatuiruotė. Tiesiog svajonių vyras, kaip vėliau burbėjo močiutė. „Nesuprantu, kuo jis tau patiko.“ – „Nespręsk apie knygą iš viršelio“, – anąsyk močiutei atkirto mama, bet vėliau vis dėlto nupirko Kurmiui tamsius džinsus ir baltus marškinius. Tik jį ir toliau matydavau su tuo prakeiktu treningu, kokio tėtis su mumis gyvendamas niekuomet nebūtų dėvėjęs. Tada dar nežinojau, kad didžiausia Kurmio blogybė bus visai ne treningas.

O gal pati mama dėl visko kalta. Juk dėl jos namie atsirado Kurmis. Mano mama – poetė. Su tėčiu susi-

pažino universitete – abu įstojo į lituanistiką. Kažkur vis dar turėtų būti užkišta ano rugsėjo nuotrauka: mama tamsiai rudais plaukais, ilgu pačios siūtu languotu sijonu, šalia jos stovi tėtis, mėgina atrodyti aukštesnis už mamą, nors iš tikro juos skiria penki centimetrai ne tėčio naudai. Jau tada jis buvo rimtas, apsvilkęs pilką megztinį, kuris dar ir dabar užkištas mamos spintoje, ant nosies užrioglinęs akinius, panašesnis į dėstytoją, o ne į studentą. Jie susituokė po metų, o prieš atsirandant broliui mama išleido eilėraščių knygą. Ir nors už ją gavo premiją, daugiau nieko neberašė. Kiek tik prisimenu, ji visuomet dirbo toje pačioje leidykloje, vis taisė kitų poetų rankraščius.

„Ar tu įžymi, mama?“ – kadaise, kai dar buvau maža, paklausiau vartydama tą jos eilėraščių knygą, ant viršelio – moteris su žuvies uodega. „Poetai įžymūs tik mirę, o aš vis dar gyva“, – atsakė mama. Daugiau apie poeziją nekalbėjome. Kas žino, gal ji vis dar rašo eilėraščius, kai visi suminga. Lieka virtuvėje iki vidurnakčio, ant palangės prisidegioja žvakių, po nakties virtuvė dvelkia cigarečių dūmais ir dar šviežiais eilėraščių pėdsakais. Kartais tariuosi matanti virtuvės stalu nuvingiuojančias miniatiūrinės pėdutes.

Pavasario sekmadienių rytais, kai tėčio jau nebuvo, bet dar nebuvo Kurmio, su mama kepdavome blynus ir įsijungusios magnetofoną visu garsu klausydavomės „Foje“. Su ja ginčijamės dėl daugelio dalykų, bet dėl vieno sutariam: abi mylime Andrių Mamontovą. „Paskutinis traukinys dar laukia, – dainuodavau aš, – dar yra jame vieta laisva“, ir virtuvę pripildydavo stebuklingas

kepamos tešlos, braškių uogienės ir savaitgalio kvapas. Niūrus kaip audros debesis tuoj įslinks brolis – sekmadienį jam patiktų keltis vidurdienį. Mama sviestuotomis rankomis čiups broliui už rankų ir šoks virtuvėje tampydama jį tarsi skudurinę lėlę. Ažuolas per daug apsimiegojęs, kad galėtų pasipriešinti. O aš juoksiuos ir dainuosiu, kol užkimsiu.

Tokie buvo mūsų braškiniai, blyniniai, sviestiniai sekmadieniai.

O dar anksčiau mama mėgdavo burti kortomis. Atėjus draugėms virtuvėje gerdavo vyną, valgydavo „Paukščių pieno“ saldinius ir dėliodavo kortas. Kartą ir man išbūrė. „Ištekėsi du kartus ir turėsi du vaikus“, – tarė rodydama du karalius, vieną tamsų, kitą šviesų. „Ar tik ne sau gyvenimą išsibūrei?“ – paklausė jos draugė. Mama nusikvatojo. Kai ji linksma, juokas perregimas, aidintis stiklo varpeliu. Tą ilgą žiemą nesijuokė, užtat pavasarį negalėjau atsiklaudyti jos juoko.

Atkirtau joms, kad niekada netekėsiu.

Moterys vėl nusijuokė, bet aš kalbėjau kuo rimčiausiai: išvis nesiruošiu tekėti. Tapsiu įžymia aktore ir mane rodys per televizorių. Gyvensiu viena dideliame bute, sename name aukštomis lubomis ir didžiuliais langais. Turėsiu baltą ryškiai žaliomis akimis katę vardu Marlena. O dar mano garbei kada nors sukurs dainą.

Bet galbūt dėl visko kaltas Ažuolas. Ažuolas yra mano brolis, ir jis – paršas. Kol kas esu priversta gyventi su juo po vienu stogu, bet negaliu sulaukti, kada jam

sukaks aštuoniolika ir pagaliau išsikraustys. Kol kas jis rytais staiposi priešais veidrodį tepdamas plaukus žele, o vakarais ištisas valandas telefonu burkuoja su tos savaitės mergina, nė nebeprisimenu jų vardų. Tiesa, kažkada gyvenome viename kambaryje ir neužmušėme vienas kito. Bet čia dar tada, kai nebuvo išėjęs tėtis. Jam išėjus viskas kitaip.

O gal tai Onos kaltė. Ona – naujoji tėčio žmona. Juodu susipažino prieš beveik pusantrų metų, tą rudenį, kai tėtis jai dėstė dvidešimtojo amžiaus lietuvių literatūros kursą. Iš kur žinau? Ona pati man papasakojo. Mes, galima sakyti, buvome tapusios draugėmis. Jie susipažino toje pačioje auditorijoje, kur beveik prieš dvidešimt metų su mano mama per paskaitas susirašinėdavo rašteliais. Ona – geriausia kurso studentė. Jai devyniolika ir ji labai panaši į mamą anoje rugsėjo nuotraukoje, tik dar aukštesnė. Ją su tėčiu skiria dešimt centimetrų ne tėčio naudai. Bet, regis, nei jai, nei tėčiui tai nerūpi.

Ir tėtis kaltas. Tą žiemą tėtis išėjo iš namų. Buvo pirmą Kalėdų dieną. Dar nebuvome spėję nė papusryčiauti, nė praplėšti blizgančių dovanų pakuočių. Rašomojo stalo stalčiuose liko neištraukti vokai, ant kurių užrašyta „Nekišk nagučių iki Kūčių!“ Lauke snigo didžiuliais kąsniais, akys lipo ir merkėsi nuo sniego, o tėtis krovėsi lagaminą, su kuriuo važiuodavo į konferencijas.

– Pagalvok apie vaikus, Antanai, – tą rytą pasakė mama. Kad ir kaip būtų keista, neverkė.

– Apie viską pagalvojau, – atsakė tėtis. – Tik noriu būti sąžiningas tau ir vaikams. Aš ją myliu, Daiva.

– O mūsų nebemyli? – paklausė mama tokiu balsu, nuo kurio mano širdis sudužo ir subyrėjo į milijoną šukių tarsi iš penkto aukšto paleistas kalėdinis burbulas. Niekas to, aišku, nepastebėjo.

– Myliu. Bet kitaip, – atsakė tėtis.

Užsimaukšlino kepurę su bumbulu, kurią praeitoms Kalėdoms jam numezgė mama. Bet apsigalvojo, nusitraukė ir paliko ant prieškambario staliuko.

– Aš jums paskambinsiu, – pasakė nuo tarpdurio broliui ir man. Įsirežęs pakėlė lagaminą, mat ratukai sugedo, ir išėjo.

– Nei jis skambins, nei ką, – mestelėjo brolis durims užsidarius. – Pasvajok.

Aišku, jis buvo neteisus. Tėtis po Naujųjų paskambino. Ažuolas atsisakė su juo kalbėtis. Bet man visų buvo ilgu ir gaila. Ir mamos, užsidariusios virtuvėje. Ir brolio, kaip tik tada pradėjusio nekęsti visų, įskaitant mane. Ir netgi tėčio. Apsilankydavau jo naujame bute, kurį išsinuomojo su Ona. Kartais mudvi eidavome pasivaikščioti į Pilies gatvę, kavinėje Ona man nupirkdavo obuolių pyrago su ledais. Kartais užsukdavome į vaizdajuosčių nuomos punktą ir pasiimdavome po filmą. „Titaniką“ Onai, o „Traukinių žymėjimą“ man. Bet visa tai – dar tada, kai nebuvo atsiradę dvyniai ir Pupsikas. Tėtis klausinėdavo apie brolių, bet ką aš jam galėjau pasakyti? Anuomet ir mama, ir brolis buvo vienišos salos begaliniame vandenyne. O aš jaučiausi lyg paukštis, nešiojantis saloms laiškus iš tolimo žemyno.

O gal čia aš dėl visko kalčiausia. Gal kaltas mano vardas. Kokie sveiko proto tėvai pavadintų savo vai-

ką Gile? Nebent poetai. (Ačiū, mama.) Tėtis norėjo, kad mano vardas būtų Anė, bet mama nesutiko. „Žinai, norėjau pavadinti tave Ifigenija, – kartą prisipažino man ji. – Tik pabijojau, kad nepradėtų painioti su Eugenija ir sutrumpintai vadinti Gene. Nenorėjau, kad turėtum įprastą vardą ir gyventum įprastą gyvenimą kaip aš“, – pridūrė ji. Tiesa, mama dabar nebe Daiva, o Devi. Gal ir ji nebenori savo įprasto gyvenimo? Priešingai nei ji, dabar aš užvis labiausiai troškau susigrąžinti įprastą gyvenimą – tą, kurio netekau prieš metus.

RUGSĖJO 1 DIENA / TREČIADIENIS

Rugsėjo pirmąją viskas dar buvo kaip įprasta – visa mokykla išsirikiavusi kieme, kardeliai raudonuoja tarsi vėliavos, saulė plieskia į akis, o direktorė rėžia kalbą, kuri, regis, niekada nesibaigs. Taip prasideda mokslo metų pradžios teatras – prastai surežisuotas ir neįtikėtinai nuobodus.

„Šie metai jums bus be galo ypatingi, – postringauja direktorė. – Tai mokslo, pažinimo ir nesibaigiančių atradimų metai. Prieš akis, mieli mokiniai, atsiveria naujų galimybių kelias...“ Slapta nusižiovavau ir apsidairiusi pamačiau brolių – už rankos jis laikė išsigandusią pirmokę baltu kaspinu. Šis atrodė tarsi milžiniškas ant viršugalvio nutūpęs drugys. Pirmokė timpčiojo lūpas, regis, tuoj pravirks. Ir aš verkčiau, jei mane už rankos laikytų mulkis, kurį seniai turėjo išmesti iš mokyklos. Per stebuklą brolis šiomet pradės dvyliktą klasę. Mokytoja Laima kartą pasakė, kad jis turi smegenų, bet tingi jas naudoti. O man atrodo, kad jei turėtų smegenų, per tiek metų būčiau jų bent pėdsaką pastebėjusi. Mokytoja tiesiog nežino, ką reiškia praleisti visą gyvenimą po vienu stogu su šiuo besmegeniu.

Ažuolas jau gimė smulkus niekšelis ir kuo toliau, tuo labiau įžūlėjo. Anksčiau po pamokų pas jį ateidavo keli tokie pat chuliganai, kartu jie iš balkono laidydavo

vandens pripildytus maišelius, svaidydavo kiaušinius ant automobilių, visu garsu leisdavo muziką ir skambinėdavo atsitiktinai surinktais numeriais. Skambindavo, žinoma, brolis. Kiti, bailesni, tik pritūpę koridoriuje klausydavosi tvardydami juoką.

– Laba diena, – sucypdavo brolis nutaisęs aukštą moterišką balsą. – Ar šalto vandens turit? Sakot, turit? Jei turit, tai atvežam krokodilą!

Kartą paskambino policijai.

– Laba diena, – pasakė. – Ar į šiltnamį paskambinau? Ne? Tai kodėl su agurku kalbu?

Ir tada numetė ragelį, nes jo sėbrai pradėjo žvengti kaip arkliai.

Netrukus po to gatvėje nuaidėjo policijos sirena, ir brolis kaip reikiant pridėjo į kelnes. Kartu su savo gauja nudardėjo laiptais žemyn ir nulėkė slėptis į krūmus. Taip niekada ir nesužinojome, ar tai – tik sutapimas, ar policijos automobilis išties važiavo suimti mano brolio.

Toliau besidairydama su nuostaba supratau, kad bendraklasės pasikeitusios kone neatpažįstamai. Būčiau galėjusi prisiekti, kad dar pavasarį aukščiausia klasėje buvau aš, bet šiandien pasijutau tarsi nykštukinis pudelis tarp gaujos senbernarų. Naujumu švyti aukštakulniai bateliai, mėlynai lakuoti nagai, geltonai dažytos plaukų sruogos, juodai nuteptos blakstienos. Įdomu, ar aš pasikeičiau? Šioji vasara – nuobodžiausia istorijoje. Vasara, per kurią nenutiko visiškai nieko. Kol ilgesingai varčiau reklaminius kelionių skelbimus, laimingieji traukė atostogauti į Kiprą, Kretą, Kanarus, Prahą ir Paryžių. O Agnė net nukeliavo į Japoniją. Tie-

sa, visas dvi savaites dirbo ir net buvo apsinuodijusi žalia žuvimi. Bet vis tiek...

Tai juk Japonija.

Šalia manęs trys bendraklasės apsilankė Gariūnuose. Mama kaip visada paskutinę minutę susizgribo, kad prasideda mokslo metai. Į turgų nuvežė Kurmis, jis liko sėdėti automobilyje, kol mudvi su mama klaidžiojome po begalines eiles prekystalių. Kartočiau mamai, kad man reikia džinsų, bet ji kažkodėl pirmiausia nupirko penalą su keturiasdešimt flomasterių, akvarelės ir džiūgavo, lyg pati ketintų popieriuje lieti pastelines spalvas. Mamai džiaugsmo teikia keisčiausi dalykai. Mama yra turbūt keisčiausias dalykas mano gyvenime.

Pasistiebusi dairiausi ten, kur turėjo stovėti Agnės klasė. Agnės nepamačiau, vadinasi, ji dar negrįžusi. Užtat balti Kosto marškiniai švietė iš tolo. Kostas mokosi Agnės klasėje ir jam taip pat kaip man, o gal dar labiau patinka teatras. Dar labiau jam patinka Agnė, nes tik taip galiu paaiškinti, kodėl šią liepą mums netyčia susidūrus su dviračiais parke jis pamojavo man ir riktelėjo:

– Varom prie upės?

– Varom.

Ir nuo tada likusią vasarą praleidome ant dviračių. Dumdavom prie upės, į parką, trunkydavomės po senamiestį, mindavom prie Verkių rūmų ir net link Puškino muziejaus – išnaršėme visą Vilnių. Savo mieste dabar galėčiau vaikščioti užsimerkusi. Net paklaidin-

ta vidurnaktį rasčiau kelią. Kasdien tik ir laukiau, kad Kostas paklaustų manęs apie Agnę. Neabejojau, jog leidžia laiką su manimi tik dėl to, kad esu geriausia jos draugė.

Bet taip ir nepaklausė. Užtat turėjo kitų klausimų.

Pavyzdžiui...

– Varom picos?

– Varom.

Trykšta fontanų purslai, su vežimėliais vaikštinėja mamos, vaikams tirpsta ir pro pirštus teka šokoladiniai ledai, o mes minam dviračių pedalus įdegusiom kojom, lekiam picos ir kokakolos.

Taip, nuobodžiausia vasara mano gyvenime, per kurią neįvyko nieko. Nieko neįsimylėjau, su niekuo nesibučiauvau ir apskritai nepatyriau nė menkiausio nuotykių.

Prisiminiau birželio pradžią, kai nesiliovė pliaupti lietus. Liūtys užtvindė miesto centrą, sustabdė eismą, šlapi ir nelaimingi pėstieji brido basomis. Aplink visi tebekalbėjo apie „Euroviziją“, „Strazdą“ ir Lietuvos užimtą vietą, aikčiojo, kokia tai tragedija, kad mūsų šalis kitais metais konkurse nedalyvaus. O aš galvojau, kad netrukus visi atsidursime po vandeniu, kad niekam tuomet nerūpės nei muzika, nei „Eurovizija“, nei konkurse užimta dvidešimtoji vieta.

Prisiminiau birželio vidurio karščius, kai perkaitęs sustojo Katedros varpinės laikrodis. Prisiminiau, kaip ilgėjausi teatro. Užkulisų kvapo. Neįmanomai sunkių uždangų. Mano teatras – tik mokyklinis dramos būrelis, bet kada nors vaidinsiu tikrame. Vasarą mokytoja

Laima uždaro būrelio duris, užsimaukšlina šiaudinę skrybėlę ir važiuoja prie ežero degintis. Dairydamasi pamačiau ir ją, stovinčią tarp kitų mokytojų už direktorės. Jos neįmanoma nepastebėti: ryškus raudonas sijonas, veidą dengiantys saulės akiniai ir įdegusi šokolado spalvos oda – iš tolo ji atrodo tarsi Sofija Loren, tik jaunesnė.

Kadangi birželio pabaigoje ėmiau mirti iš nuobodulio, laikraštį pradėjau skaityti nuo pirmo iki paskutinio puslapio, nepraleisdama nei politikos, nei sporto, nei skelbimų skyrelių. Sužinojau, kad Sati sulieknėjo ir išsiskyrė su draugu, o „Backstreet Boys“ per vieną savaitę pardavė daugiau nei milijoną albumo „Millennium“ kopijų. Kad Kolumbijoje iš bažnyčios pagrobta šimtas tikinčiųjų, o Kašmyre iškilusi branduolinio karo grėsmė. Kad iš Jugoslavijos traukiasi karas, o Suomijoje blogus tėvus galima išvaryti iš namų. Kad Gariūnuose išpilti pavojingi chemikalai – antraštė skelbė: „Gariūnų prekeivius gali išgąsdinti tik atominė bomba“, ir aš tyliai sukikenau. Skaičiau, kad Mindaugo gatvėje duris atvėrė prekybos centras, atsiradęs vietoje buvusios baldų parduotuvės, ir kad jo rekonstrukcija kainavo daugiau kaip penkiolika milijonų litų. Ant stogo įrengta automobilių aikštelė, o pačioje parduotuvėje didžiausia naujovė – eskalatorius ir vyno skyrius, kuriame butelis vyno kainuos tūkstantį litų.

Dar sužinojau, kad paskutinę birželio savaitę Vilniuje susituokė septyniasdešimt viena pora, o išsiskyrė keturiasdešimt viena šeima. Paskaičiavusi sumėčiau: daugiau nei pusė susituokusiųjų išsiskiria. Negi žmo-

nės nebijo tuoktis? Ar tiesiog mano, kad nepaklius į skyrybų statistiką? Turbūt ir mama su tėčiu taip galvojo.

„Kiekvieno išsilavinusio žmogaus pareiga – domėtis tuo, kas vyksta pasaulyje“, – pareiškė močiutė dovanų įteikdama laikraščio prenumeratą. Kažkodėl ji mano, kad tai aš mūsų namuose mažiausiai išsilavinusi. Bet juk laikraštį nuo pirmo iki paskutinio puslapio skaitau tik aš viena. Močiutė neseniai išėjo į pensiją ir dabar laiką leidžia sanatorijose. Paskambinusi kaskart paklausia: „Ką gero sužinojai iš laikraščių? Kiek kartų kartojau, kaip svarbu būti apsišvietusiam!“

Močiute, sužinojau begalę įdomių ir žiauriai reikalingų dalykų.

Mano ir Kosto akys susidūrė. Kurį laiką žvelgėme vienas į kitą. Kostas nusuko akis pirmas ir kaip tik tuomet direktorė pagaliau baigė savo šimtmečius trukusią kalbą. Dvyliktokai čiupo pirmokėlius už rankų ir nusivedė į mokyklą mažiukų mamoms braukiant ašaras, o jiems iš paskos žiovaudami suėjome ir mes. Rugsėjis oficialiai prasidėjo.

Man parėjus namo niekšelio dar nebuvo. Dėl viso pikto paskambinau Agnei, bet neradau ir jos. Turbūt dar negrįžusi iš Paryžiaus, o gal šįsyk tai Londonas? Agnės miestai man susipynė į spalvingą kaleidoskopą. Kol rugpjūtį važinėjau su Kostu dviračiais, Agnė skraidė po pasaulį ir vaikščiojo podiumais, pozavo priešais garsių fotografų kameras, o jos nuotraukos atsidūrė kataloguose, žurnaluose ir ant gatvės stendų. Pasaulį užtvindė Agnės atvaizdai. Agnės veidas švietė

Romos, Milano, Paryžiaus ir Londono gatvėse. Pasaulis pamilo Agnę, o aš jos ilgėjausi čia, snūduriuojančiose Vilniaus gatvėse. Pagriebusi dviratį nurūkau į parką, numyniau palei upę iki fontano ir atgal, bet kad ir kiek sukinėjausi mūsų pamėgtose vietose, Kosto taip ir nepamačiau.

Vasara baigėsi.

RUGSĖJO 6 DIENA / PIRMADIENIS

Agnė man paskambino tik sekmadienį. Užsimiegėjusiu balsu pasakojo, kad visą tą laiką, kai buvo išvykusi, lijo. Kad Londonas – amžino rudens miestas ir kad jai atsibodo keliauti. Bent šį rudenį tikrai niekur nevažiuos, nors ir kaip agentūra įkalbinėtų. Paklausiau, ar ji važinėjosi dviaukščiais autobusais, ar matė Didįjį Beną ir ar buvo užkilusi apžvalgos ratu, bet Agnė tik susierzino: „Manai, turėjau laiko? Juk dirbau.“

Prisiminiau savo vasarą, nuoboduliu prasismelkusias dienas, neapčiuopiamos tuštumos pojūtį, dingtantį tik visu greičiu skriejant dviračiu, ir pasižadėjau sau kitais metais susirasti darbą. Mazgosiu indus, vedžiosiu šunis, nešiosiu skrajutes arba Pilies gatvėje pardavinėsiu suvenyrus, kad atėjus rudeniiui galėčiau pasiguosti neturėjusi laiko – *juk dirbau*.

Mama sako, kad mudvi su Agne nepanašios. „Draugystė juk užsimezga tada, kai sieja bendri interesai, o kas judvi sieja?“ – kažkada paklausė manęs. „Teatras“, – nė negalvojusi atsakiau, nes mudvi išties susiejo teatras. Juk ir bendrauti pradėjome dramos būrelyje. Jei neregimomis gijomis nebūtų susiejusi meilė teatrui, galbūt nebūtume tapusios draugėmis. Agnė mokosi paralelinėje klasėje, o gyvena paralelinėje visatoje. Greit apie ją ims rašyti visi žurnalai: kaip pradinėse klasė-

se buvo pravardžiuota žirafa, kaip toji žirafa magiškai virto aukšta šviesiaplauke manekene, kuri kviečiama dirbti visame pasaulyje. Kaip tie pravardžiuotojai dabar graužiasi nagus ir padarytų viską, kad tik atkreiptų Agnės dėmesį. Agnei penkiolika, ir ji uždirba daugiau už savo tėvus. Daugiau nei kada nors uždirbčiau vedžiodama šunis ar nešiodama skrajutes. Tiesa, pavasarį ji taip retai pasirodydavo mokykloje, kad matematikė kandžiai mestelėjo, neva Agnė čia grįžtanti paatostogauti. Gal taip ir buvo.

– Kas gero nutiko, kol manęs nebuvo? – per pertrauką paklausė Agnė žvalgydamasi po valgyklą, lyg negalėdama patikėti, kad po Londono ir Milano podiumų ji atsidūrė čia, kur trenkia chlorkalkėmis ir žirniene, kur pradinukai riebaluotais pirštais kemša picą ir kur viešpatauja rėksminga virėja.

Valgiau bandelę su cinamonu, o Agnė gėrė vandenį iš stiklinio buteliuko. Jos šviesios akys žvelgė į mane ir lyg nematė, kad į ją dairosi visi vaikinai. Sėdėjo išsiblaškiusi, lyg nežinodama, kad net užsimiegojusi, susivėlusia ant pakaušio sukeltų plaukų kupeta ji yra pati gražiausia mergina valgykloje, Vilniuje, o gal ir visatoje.

Ne, prisiekiu, tikrai nepavydžiu Agnei.

Tiesiog norėčiau būti į ją panašesnė. O gal bent vienai dienai norėčiau tapti ja. Ateičiau į mokyklą susivėlusį ir vis tiek būčiau beprotiškai graži. Nereikėtų spėlioti, ar kada nors susirasiu vaikina, nes galėčiau rinktis iš šimto gerbėjų. Nereikėtų sukti galvos, ar kada pavyks išgarsėti kaip aktorei, nes gražioms akto-

rėms visuomet sekasi geriau. Gražios aktorės gauna geriausius vaidmenis, apie jas rašo žurnalai, o negražios... Susimąščiau, nes negalėjau prisiminti nė vienos negražios aktorės. Visos man buvo gražios, tik savaip. Ir tik tada pamačiau, kad Agnė vis dar laukia atsakymo, klausiamai žvelgia šviesios akys.

– Nieko. Viskas tas pats. Nuobodu, ir tiek, – atsakiau.

Pro šalį praėjo dvyliktokas vardu Kristupas, ir Agnė ėmė apie pirštą sukti plaukų sruogą. Kristupas mirktelėjo Agnei ir išsišiepė lyg loterijoje laimėjęs aukso puodą. Žinojau, kad jo pravardė Kristus ir kad jį išimylėjusios visos mano ir Agnės bendraklasės, o gal net mokytojos. Kristupo plaukai tamsūs ir garbanoti, akys ryškiai mėlynos – nesistebėjau, kad Agnė pakėlė akis ir puse lūpų jam nusišypsojo, nors paprastai į mokyklos vaikus nežiūri.

Norėjau jai papasakoti laikraštyje skaičiusi, kad baigiantis rugpjūčiui Vilniuje susituokė šimtas trisdešimt penkios poros, o išsiskyrė trisdešimt trys šeimos, ir paklausti, ką ji apie tai galvojanti. Ar mananti, kad dėl visko kalta vasara, kad karštis visiems susuko galvas? Kad žmonės tiesiog linkę tuoktis ir gimdyti kūdikius vasarą? O gal vis dėlto niekam nepastebint pasaulis keičiasi: žmonės liausis skyręsi ir gyvens ilgai bei laimingai?

Norėjau jai papasakoti apie vasarą ir Kostą. Magėjo paklausti, ar su juo kalbėjosi. Gal Kostas pasakojo, kaip per karščius mirkėme kojas fontanuose ir važiuome link Belmonto braidyti po upę ir klausytis nesiliaujan-

čio krioklių ūžimo. Kaip liepos pradžioje nudūmėme į Sereikiškių parką, kur vyko folkloro festivalis. Dviračiais nardėme tarp margais tautiniais drabužiais apsitaisusių estų, latvių, ukrainiečių ir net muzikantų iš Ganos, lėkėme pro šeimas su vežimėliais, pro alų ant suoliukų geriančius studentus. Kaip rugpjūtį tame pačiame parke vyko „Vilniaus dienų“ festivalis, prekystaliai buvo nukrauti pintais krepšiais, baltarusiškais saldžiaisiais kukurūzais, dešrainiais, obuoliais, gintariniais karoliais ir ilgais atlaidų saldainiais, kurių norėjau paragauti, mat akį traukė blizgantys popieriukai. Ant taburetės įsitaisęs ekstrasensas už du litus pranašavo ateitį. Pasakiau tam senukui, kad neturiu pinigų, bet labai norėčiau sužinoti savo ateitį. Kostas prunkštelėjo. „Einam jau“, – pasakė, bet man tikrai parūpo, ar galima sužinoti ateitį tiesiog šiaip, parke. Negi taip lengva – kaip nusipirkti atlaidų saldainių? Kurį laiką ekstrasensas nekrepė į mane dėmesio, bet pinigine atverti pasiruošusių klientų neatsirado, todėl jis tik giliai atsidusęs iškėlė pirštą lyg norėdamas nustatyti vėjo kryptį. „Tavęs laukia didžiulis išbandymas, panelė, – iškilmingai tarė jis. – Viską prarasi, o gal atrasi iš naujo. Nepamiršk, artėja pasaulio pabaiga! Bet kas yra pabaiga? – paklausė jis stebeilydamasis į mane. – Pabaiga juk niekada nebūna pabaiga, be pradžios nebūtų ir pabaigos“, – mostagavo rankomis jis, ir aš supratau, kad senukas kalbasi su savimi. Atrodė lyg pamišėlis, todėl Kostas nusitempė mane tolyn, o kol nardėme dviračiais po minią, jis vis kvatojosi ir vadino ekstrasensą senu šarlatanu.